

**Terenska nastava studenata II godine diplomskog sveučilišnog studija
POSJET CENTRU ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE (CDU) U KOLODVORU VINKOVCI I CENTRU
ZA ODRŽAVANJE I KONTROLU PROMETA AUTOCESTE (COKP) ĐAKOVO 2. prosinca 2016.**

U okviru izvođenja nastave iz predmeta „Održavanje i sanacija prometnica“ za studente II godine diplomskog sveučilišnog studija smjera Prometnice, dana 2. prosinca 2016. organiziran je posjet Centru za daljinsko upravljanje prometom u kolodvoru Vinkovci te Centru za održavanje i kontrolu prometa autoceste (COKP) Đakovo.

Terenska nastava započela je u kolodvoru Vinkovci gdje su studente i nastavnike dočekali predstavnici tvrtke HŽ Infrastruktura d.o.o. direktor Regionalne jedinice Istok, Krunoslav Papić, dipl.ing., zamjenik direktora Zlatko Horvat, ing.građ., Ivan Elez, dipl.ing.el. i Tomislav Majstorović, šef kolodvora Vinkovci.

Inženjer Elez je studente detaljno upoznao s radom Centra za daljinsko upravljanje odnosno Postavnicom, posebice s novim telekomandnim uređajem, instaliranim u svibnju 2012. godine, pomoću kojeg obučeni TK dispečer upravlja svim signalno-sigurnosnim (SS) uređajima koji se nalaze u sklopu 3 kolodvora: Tovarnik, Đeletovci, Jankovci. Kolodvorom Vinkovci upravlja se pomoću starog relejnog sustava. Obnova dionice pruge Vinkovci – Tovarnik - d.g. i ovaj moderni telekomandni uređaj financiran je djelomično (48%) sredstvima iz EU fondova /ISPA predpristupni fondovi/ i prvi je takav ugrađen u Hrvatskoj, nakon čega je uveden i u kolodvorima Zagreb i na dionici pruge Okučani-Novska. Kolodvor Vinkovci predstavlja 2. najveće željezničko čvorište u Hrvatskoj, poslije onog u Zagrebu.

Cilj ugradnje ovakvog telekomandnog sustava je ostvarivanje uvjeta interoperabilnosti. Njime se upravlja dionicom pruge dugom 33 km, na kojoj se nalaze sedam stajališta i 12 željezničko-cestovnih prijelaza. U sklopu Centra radi 6 djelatnika, TK dispečera, a još 10 djelatnika je obučeno za rad u kolodvorima Jankovci i Đeletovci.

Nakon posjeta Postavnici, u službenim prostorijama kolodvora Vinkovci održana je i prezentacija kojom je inženjer Tomislav Čorak studente upoznao s cjelokupnim sustavom željeznica u Republici Hrvatskoj i njenom ulogom s obzirom na geografski i gospodarski položaj u ovom dijelu Europe. Poseban naglasak u prezentaciji stavljen je na projekt rekonstrukcije pruge Vinkovci – Tovarnik – državna granica, koji se odvijao od 2008. do 2011. godine. U rekonstrukciju ove pruge u sklopu X. Koridora, je uloženo 66,5 milijuna €, od čega je EU financirala bespovratno 48%. Rekonstrukcijom su obuhvaćeni građevinski radovi, vučni dio i SS sustavi, te je omogućeno prometovanje vlakova brzinom od 160km/h od Vinkovaca do Tovarnika d.g., što je najveća brzina kojom vlakovi mogu prometovati na nekoj od pruga u Republici Hrvatskoj. Dotadašnja brzina prometovanja iznosila je 50km/h. Ovom rekonstrukcijom pruga je dobila oznaku razine ETCS Level 1.

Pri kraju posjeta održan je i kratki obilazak samog kolodvora Vinkovci pod vodstvom upravitelja Tomislava Majstorovića, koji je upoznao studente s kolodvorskim zgradama, rekonstrukcijom glavnih perona te s nekim od dijelova svakodnevnog funkcioniranja samog kolodvora, kao što je trenutni postupak uvođenja automatizirane kupnje karata za prijevoz vlakom.

U drugom dijelu terenske nastave pri dolasku u Centar za održavanje i kontrolu prometa autoceste (COKP) Đakovo studente je dočekaio Voditelj tehničke jedinice održavanja, gospodin Zvonimir Bratić i detaljno upoznao s načinom rada Centra, upravljanjem prometom na autocesti, poslovima održavanja autoceste, postupcima postupanja u slučaju prometne neseće ili potrebe zatvaranja dionice. U Centru je zaposleno 46 djelatnika, koji rade u 12-satnim smjenama. Unutar COKP-a se nalazi *Centar veze*, skladište soli, skladište opreme autoceste, grijana garaža za mehanizaciju, mehanička radionica te vlastita benzinska postaja. Centar ima vlastito nezavisno napajanje u obliku agregata ukoliko dođe do nestanka struje u električnoj mreži, jer je nužan besprekidni 24-satni nadzor autoceste.

Iz Centra se upravlja prometom i održava dionica autoceste A5 (Slavonike) od Sredanaca do Đakova u duljini od 25km. Izgradnjom pune dionice autoceste A5 od Belog Manastira do granice s BiH, iz Centra će biti pokrivena cijelom duljinom od 88,8 km. Upravljanje izgrađenom dionicom Slavonike se sada u potpunosti odvija iz Centra veze Đakovo, jer je ove godine ugašen COKP Čepin te je u tijeku postupak preuzimanja kamera (nadzora) istog.

U sklopu posjeta studenti su obišli hale u kojima se nalaze kamioni i strojevi za održavanje autoceste u zimskom razdoblju te skladište soli gdje im je pojašnjeno sve vezano za izvođenje zimskog održavanja autoceste. Održavanje autoceste u zimskom razdoblju (koje traje od 1. studenog do 31. ožujka) je posebno važno jer posljedice nedostatnog održavanja mogu biti pogubne po vozače pa su studenti detaljno upoznati sa svim postupcima koje je potrebno poduzeti tijekom zimskog razdoblja kako bi vožnja po kolniku autoceste bila sigurna. Centar Đakovo posjeduje 4 ralice s rasipačima kapaciteta do 1200 L, koje raspolažu sa skladištem soli kapaciteta 1100 tona, te skladištem kalcijevog klorida koji se pomiješan s vodom koristi za tzv. „mokro posipanje“ pri temperaturama nižim od -6°C .

Obilazak COKP-a Đakovo završio je posjetom Centru veze gdje je studentima pojašnjen način upravljanja prometom, standardom održavanja te svim posebnostima veznim za poslove održavanja autoceste. Studentima je detaljno objašnjen sustav za videonadzor prometa s kojim se upravlja iz Centra veze, a imali su priliku i saznati kako se temeljem podataka prikupljenih iz meteoroloških stanica i temeljem subjektivne procjene ophodara ograničava brzina vožnje na pojedinim dionicama autoceste. Centar veze je prostor opremljen suvremenim informatičkim sustavom koji omogućuje praćenje i analizu podataka u realnom vremenu pristiglih putem videonadzora ili raznih mjernih uređaja na samoj autocesti (brojači prometa, temperatura kolnika, količina vode na kolniku i sl.). Iz ovoga mjesta, u slučaju nekih incidenata na autocesti, operater brzo i sa svim podacima koji su mu na raspolaganju obavještava ostale službe o potrebi za hitnom intervencijom s naglaskom da se prvo stupa u kontakt s Centrom 112 koji koordinira daljnja postupanja.

Ovom prilikom željeli bismo se zahvaliti djelatnicima HŽ Infrastrukture d.o.o. Regija Istok i djelatnicima HAC-ONC d.o.o. COKP Đakovo koji su sudjelovali u organizaciji i uspješnoj provedbi programa ove terenske nastave.

pripremili:
izv.prof.dr.sc. Sanja Dimter
Filip Ruška, mag.ing.aedif.